

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 413/09-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. decembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., Ž., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 4 Sžso 20/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. augusta 2009 doručená sťažnosť M. K., Ž. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v bližšie neoznačenom konaní vedenom na

Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Ústavný súd zistil, že konanie na najvyššom súde je vedené pod sp. zn. 4 Sžso 20/2008.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

«Krajský súd v Žiline rozsudkom spis. zn. 21 S/137/2007 zo dňa 11. marca 2008 vyhovel mojej žalobe proti rozhodnutiu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny v B., pracoviska Ž. č. k. 2007/01975 zo dňa 03. októbra 2007, predmetné rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný správny orgán sa voči rozhodnutiu odvolal, čím sa dostala na prejednanie a rozhodnutie na Najvyšší súd Slovenskej republiky ako vecne príslušný súd podľa ust. § 10 ods. 2 O. s. p.

Krajský súd v Žiline mi odvolanie správneho orgánu doručil listom zo dňa 21. apríla 2008 s výzvou na vyjadrenie v lehote 10 dní od doručenia výzvy .

Dňa 05. mája 2008 som doručila Krajskému súdu moje vyjadrenie k odvolaniu a oznámila som súdu, že nesúhlasím s rozhodnutím súdu bez nariadenia pojednávania. ...

Nemám vedomosť o tom, že by od 05. mája 2008 Krajský súd v Žiline, alebo Najvyšší súd Slovenskej republiky bol vo veci vykonal procesný úkon. Doteraz nebolo ani vytýčené pojednávanie na odvolacom súde, hoci od môjho vyjadrenia k odvolaniu uplynulo už 15 mesiacov.

Pretože som zo strany Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neobdržala žiadnu korešpondenciu, nemám vedomosť, pod akou spisovou značkou sa vo veci koná.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Mám za to, že odvolací súd je vo veci nečinný. 15 mesiacov je dosť dlhá doba, aby súd nielen vo veci vytýčil pojednávanie, prípadne vykonal iný úkon, ale aby aj v tak jednoduchej veci ako je táto moja, právoplatne rozhodol. Jedná sa iba o preskúmanie rozhodnutia o určení výšky sociálnej dávky. Príkladom poukazujem na známou kauzu

„Pezinská skládka“, kde prvostupňový Krajský súd v Bratislave rozhodol o správnej žalobe v decembri 2008 a Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd v júli 2009. Cítim sa byť preto postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky poškodená a diskriminovaná, keď v inej veci rozhodne do siedmych mesiacov od vynesenia prvostupňového rozsudku a v mojej veci, ktorá sa týka preskúmania odvolania vo veci zrušenia rozhodnutia správneho orgánu o výške sociálnej dávky nevytýčil po 15 mesiacoch pojednávanie a nemám vedomosť, že by inak konal.

Postupom (nečinnosťou) odvolacieho súdu tak boli porušené moje práva garantované v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 53 ods. 1 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov Sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu pred zásahom do veci územnej samosprávy účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov osobitného zreteľa (§ 58 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z.)

Dôvody hodné osobitého zreteľa a teda aj právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky vidím v tom, že len Ústavný súd Slovenskej republiky môže nielen vysloviť, že právo porušené bolo, prikázať porušovateľovi práva aby sa zdržal tohto konania, ale aj priznať primerané finančné zadosťučinenie.

Domáham sa nielen vyslovenia, že právo porušené bolo, prikázania, aby súd ďalej vo veci konal bez zbytočných prietahov, ale aj primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 56 ods. 4. zák. č. 38/1993 Z. z. Sťažnosťou... nemám možnosť dosiahnuť priznania primeraného finančného zadosťučinenia, pretože jeho priznanie je výlučne v kompetencii Ústavného súdu Slovenskej republiky. Odvolací súd rozhoduje o odvolaní vo veci určenia výšky sociálnej dávky...

V právnej neistote pre neefektívny postup odvolacieho súdu zotrávam neprimerane dlho, čo mi znásobuje existenčné problémy. Navyše som názoru, že práve pre charakter veci (rozhodovanie ohľadom výšky sociálnej dávky) má súd brať ohľad na účastníka konania a venovať aspoň zvýšenú pozornosť tomu, aby vo veci rozhodol v primeranej lehote.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal tento nález:

„Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý spočíval v prejednaní a rozhodnutí vo veci odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline spis. zn. 21S/137/2007 zo dňa 11. marca 2008, porušené bolo.

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky prikazuje, aby v konaní vo veci odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline spis. zn. 21S/137/2007 zo dňa 11. marca 2008 neporušoval právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V prípadoch namietaného porušenia základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy v dôsledku zbytočných prietáhov v konaní považuje ústavný súd za účinný prostriedok nápravy sťažnosť podanú predsedovi príslušného súdu podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Účelom práva účastníka konania podať sťažnosť na prietahy podľa zákona o súdoch je poskytnúť príležitosť všeobecnému súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený jeho nečinnosťou alebo nesprávnym postupom (I. ÚS 20/05). Až po vyčerpaní tohto prostriedku bez dosiahnutia jeho účelu sú v zmysle princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy splnené podmienky na konanie pred ústavným súdom. Ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti na ďalšie konanie bez splnenia tejto podmienky, ak sťažovateľ preukáže, že ju nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), najmä ak využitie uvedeného prostriedku nápravy nemožno vzhľadom na okolnosti daného prípadu pokladať za postup umožňujúci dosiahnuť účinnú ochranu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. III. ÚS 132/05).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh nevyplýva, že by sťažovateľka v priebehu konania vedeného pred najvyšším súdom podala sťažnosť na prietahy predsedovi najvyššieho súdu podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch, a poskytla tým príležitosť všeobecnému súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený jeho nečinnosťou. Naopak, sťažovateľka priamo uviedla, že sťažnosť nepodala preto, že podľa nej boli dané dôvody osobitného zreteľa pre nesplnenie tejto podmienky. Podľa nej tieto podmienky spočívajú v tom, že iba ústavný súd má právomoc poskytnúť jej za zbytočné prietahy v konaní aj primerané finančné zadostučinenie. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že účelom podania sťažnosti nemôže byť priznanie finančného zadostučinenia, ale poskytnutie ochrany základným právam a slobodám sťažovateľa.

Ústavný súd skonštatoval, že skutočnosť, že sťažovateľka „zo strany Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neobdržala žiadnu korešpondenciu“ a že „nemá vedomosť, pod akou spisovou značkou vo veci koná“, nebola prekážkou využitia sťažnosti ako právneho prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde ani dôvodom osobitného zreteľa, keďže sťažovateľke bola známa spisová značka, pod ktorou v jej veci konal Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“).

Keďže sťažovateľka nevyčerpala právny prostriedok, ktorý jej zákon na ochranu jej základného práva účinne poskytuje a na ktorého použitie je sťažovateľka oprávnená v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ústavný súd odmietol jej sťažnosť ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd navyše zistil, že najvyšší súd v namietanej veci sťažovateľky rozhodol rozsudkom sp. zn. 4 Sžso 20/2008 z 31. júla 2009 (sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 21. augusta 2009), ktorý nadobudol právoplatnosť 7. septembra 2009 a ktorým najvyšší súd potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 21 S 137/2007 z 11. marca 2007. Táto skutočnosť je tiež dôvodom signalizujúcim zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti sťažovateľky a dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v sťažnosti sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. decembra 2009